

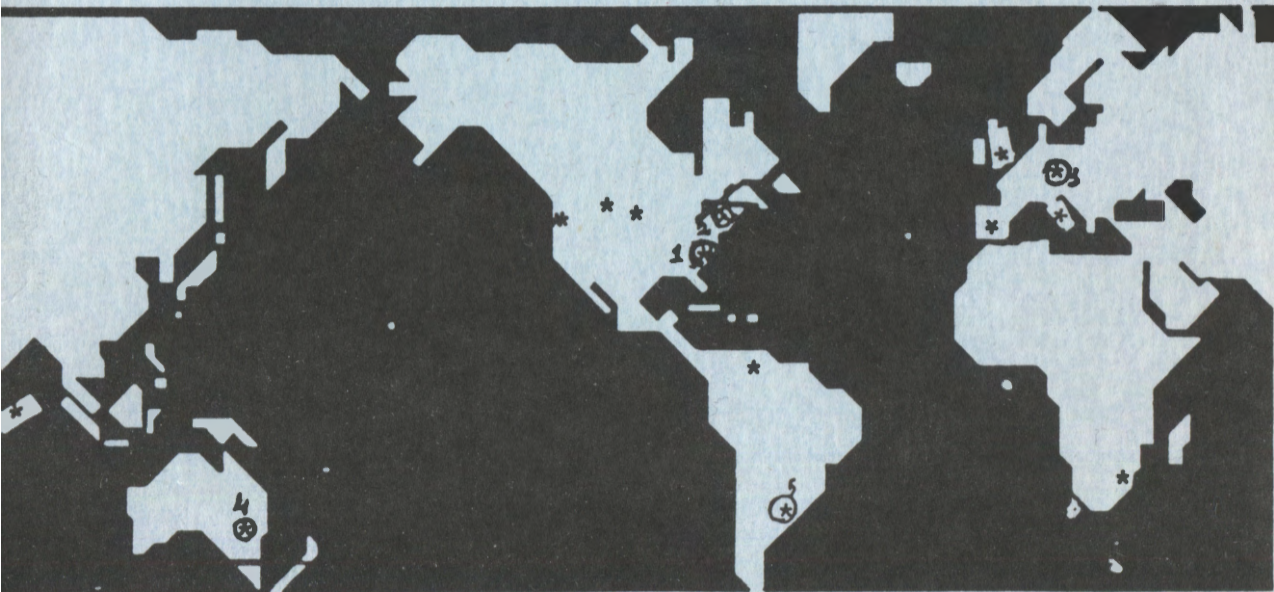
ЗАПИСКИ УММАН

NOTATIONES

ACADEMIAE SCIENTIARUM MOHYLO-MAZEPIANAE UKRAINENSIS

No. 13/1990

UMMAN - ACADEMY IN THE FREE WORLD

CHRONOLOGIA

1. Collegium Kievo-Fraternale - 1632-1647
2. Collegium Kievo-Mohylanum - 1647-1701
3. Academia Kievo-Mohylana - 1701-1817
4. Academia Kievo-Theologica - 1818-1920
5. Academia Scientiarum Mohylo-Mazepiana Ucrainensis - 1938-

ІЗ ХРОНОЛОГІЇ

1. Києво-Братська Коллегія - 1632-1647
2. Києво-Могилянська Коллегія - 1647-1701
3. Києво-Могилянська Академія - 1701-1817
4. Київська Духовна Академія - 1818-1920
5. Українська Могилянсько-Мазепинська Академія Наук - 1938 -

PUBLICACIONES

ВІДАННЯ У М М А Н у ВІЛЬНОМУ СВІТІ:

а/ Записки УММАН; б/ Монографії з 1939, 1979, 1982 і ін.

в/ Серії Біо- бібліографія;

" Україніка екзіліана;

" Україніка австраліана (праці С.Радіона),

г/ ювілейне видання:

В. Доманицький: Могилянсько-Мазепинська Академія 1632-1982 - Slavistica No.82.

University of Ottawa Press:

A. Sydorenko The Kievan Academy in the XVII Century.
Ottawa 1977.

Асамблея УММАН

22. 1X.1990 :

BIBLIOTHEQUE UKRAINIENNE SYMON PETLURA À PARIS
УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА ІМЕНИ С. ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ

6, rue de Palestine - 75019 Paris (FRANCE). Tél. : (1) 42.02.29.56

Українські центральні громадські організації у Франції — Український Центральний Громадський Комітет та Центральне Представництво Українців у Франції **ВЛАШТУВАЛИ**

**ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ ДЛЯ ПІДТРИМКИ
ДОМАГАНЬ ПОВНОЇ СУВЕРЕННОСТІ УКРАЇНИ**

та проти накидуваного Москвою нового союзного уярмлення.

22 вересня 1990 о год. 17 в Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі.

Після віча відбулася асамблея УММАН :

У своєму короткому звіті про діяльність УММАН проф. Яр. Рудницький відзначив, що членство Академії зростає, як також зростають її наукові видання. Він звернув увагу присутніх на останні праці з Відділу українознавства,

Грамоту

відзначення за довголітню віддану працю присуджено директорів Бібліотеки ім. С. Петлюри п. П. Йосипишинові з Парижу.

З уваги на стан здоров'я П. Йосипишин не мав змоги прибути на збори й Грамоту УММАН прийняла його дочка д-р Ярослава Йосипишин.

Ось текст Грамоти УММАН:

Українська Могилянсько-Мазепинська
Академія Наук

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

Цим свідчитьсЯ, що Вельмишановний Пан

ПЕТРО ЙОСИПОВИЧ УПАРИЖ

одержує цю ПОЧЕСНУ ГРАМОТУ Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук у Вільному Світі за свою віддану 30-літню працю на становищі Директора Бібліотеки С.Петлюри в Парижі.

Савт Бавнд Брук 16.6.1989

Др. Федоренко
Президент УММАН

Генеральний Секретар
Генеральний Секретар

Букет квітів для відзначених вручила
Голова Бюра Української Інформації з Канади
п.Тетяна Носко-Оборонів.

Вона ж склала прилюдну подяку
П. Мосипишинові
за допомогу з виданні ілюстрацій
її батька - П. В. Носка до Шевченкового
"Кобзаря" з 1927 р.

Зібрання закінчено науковою
доповіддю проф.Яр.Рудницького,
Президента УММАН, на тему :
"Вивід прав нової України".

х х х

За відновлення Київської Могілянської Академії в Києві

Оттава (УММАН). — Тут на зібранні президії Української Могілянськ-Мазепинської Академії — УММАН 3.8.1990 р. проdiscутовано між іншими справами можливість відновлення колишньої Могілянської Академії в Києві, зліквідованої більшовиками в 1920 р. УММАН, відновлена Урядом УНР в екзилі в 1938 р., радо співпрацюватиме з цій справі з ученими в Україні, а зокрема з церковними чинниками й передасть їм мандат, який одержала в 1939 р. від Уряду Української Народної Республіки.

Києво-Могилянська Академія

Друзі Києви! Брати та сестри!

Не перший рік триває знушання над нашою святинею! Не перший рік матроські чоботи топчуть могили гетьмана Петра Сагайдачного та Василя Григоровича-Барського, колиску української культури та освіти, славетну

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ,

що не тільки просвітила Україну, але й виростила видатних гуманістів Сербії та Росії, Болгарії та Молдавії, Греції та Білорусії,

ПЕРЕТВОРЕНО НА КАЗАРМУ.

Поодинокі вимоги громадськості зухвало ігноруються військово-партійною хунтою. Але всьому приходить кінець. Прийшов кінець і спокою мілітаристів!

СПІЛКА ДЕМОКРАТИЧНИХ СИЛ (СДС) УКРАЇНИ

оголошує початок громадських акцій та демілітаризацію
Києво-Могилянської Академії.

Перша серія акцій відбудеться на Подолі, на Контрактовій площі біля пам'ятника Григорію Сковороді, напроти Академії.

З 19 години 10 серпня до 20 години 12 серпня

БЕЗПЕРЕРВНЕ ПІКЕТУВАННЯ

Беруть участь представники Спілки Демократичних Сил (СДС).
О год. 15 12 серпня — Початок Мітингу.
з 19.00 до 20.00 — Живий ланцюг
(беруть участь народні депутати УССР та Миської ради, фахівці, громадськість).

**УСІ ЧЕСНІ НЕБАЙДУЖІ КИЯНИ — ПРИЄДНУЙТЕСЬ
ДО НАС!**

СПІЛКА ДЕМОКРАТИЧНИХ СИЛ (СДС):

Асоціація „Зелений світ”, Оргкомітет партії зелених України, Українська Республіканська Партія, Українська Селянсько-Демократична Партія, Соціал-Демократична Партія України, Всеукраїнська Організація Праці „Єдність”, Ліберально-Демократична Партія України, Конфедерація Анархосиндикалістів,
а також:

Київський Екологічний Центр, Асоціація Інвалідів „Допомога”,
Союз Українок

Видання УММАН: I. про „Десталінізацію Канади”

Оттава (ОУПС). — Започаткована в 1985 році акція проф. Яр. Рудницького в Канаді в справі усунення й зміни сталінохвальних географічних назв у цій країні закінчилася успішно в 1987 р. перейменуванням місцевості „Сталін” у Онтаріо на „Гансен”, а гори „Сталін” у Британській Колумбії на „Мавнт Пек”. Нововидана книжка УММАН у Канаді п.з. „Десталінізація Канади” подає докладні дані про заходи проф. Яр. Рудницького, підтримані в 1986 році Конгресом Українців Канади й українсько-канадськими організаціями та приватними заходами окремих українців — громадян Канади, що довели до остаточного успіху „політичної ономастики” в цій країні.

В книжці наведено широку документацію: листи до прем'єр-міністра Канади Б. Малроні, міністрів у Оттаві й Торонті та Вікторії, пресову кампанію та наукові виклади у Вінніпезі (1986), Квебеку (1987), Ванкувері (1987) та ін.

Як відомо, останній виклад на цю тему виголосив автор у Вашингтоні 29.12.1989 р. на річній конвенції „Американського Назвознавчого Товариства”.

В своїй нововиданій праці проф. Рудницький наводить дослівні тексти таких документів, як петиції ванкуверських українців із віча 15.6.1986 р., світлини з „гори Сталіна” в Британській Колумбії, з міжнародного конгресу назвознавства в університеті Ляваль у Квебеку й ін.

II. Про орнаментуку українських писанок

ОУПС. — Заходами Української Могілянсько-Мазепинської Академії Наук (УММАН) перевидано в Оттаві маловідому працю проф. Вадима Щербаківського з 1925 р. п.я. „Основні елементи орнаментуції українських писанок та їхнє походження”.

УММАН: 911 Карлінг аве.
Ціна примірника — 5 дол.

Нова «Мазепіяна» УММАН

Після видання в 1939 р. студій св.п. Ярослава Гординського, М. Возняка й М. Колеси, Президія Академії Рішила відновити серію в 1989 році. Заходами УММАН і приватних меценатів вийшли три нові випуски цієї серії, а саме: «Геродотова Скитія» в перекладі св.п. Ст. Ониська з Лондону (Англія), праця «Назвознавство графітів св. Софії в Києві» з 11-14 століть Тамари Зальцберг і Я. Рудницького та останньо про «Літературну спадщину Мазепи» св. п. Є. Ю. Пеленського (Оттава-Полтава 1989 р.). Ця остання праця вийшла друком як внесок української діаспори «в день тяжкої битви і поразки українського народу під проводом Івана Мазепи за національну незалежність» та як відповідь Росії на «спектакль з вихваланням ката українського народу Петра І» з нагоди 280-ліття Полтавської битви (з «відозви» Полтавського НРУ 1989 р.). В додатку до книжки надруковано найновіші матеріяли з України з протестом патріотів-«мазепинців», мовляв, «Святкування цієї події є ганебним актом неповаги до

народу України» з боку московсько-більшовицького режиму. «Вважаємо заявтан громадськості, що гетьман Іван Мазепа є для нас національною постаттю і символом української державности»,—стверджується в одній із заяв з приводу 280-ліття полтавської поразки І. Мазепи.

Перевидана праця св.п. Є. Ю. Пеленського дає об'єктивні тексти «Думи» І. Мазепи, «Псальмів» і листів. Коли йде про «Думу», то автор вважає І. Мазепу за далекозорого політика-дипломата й цей його твір за «документ історичної ваги», бо в ньому вказується на «отаманство»—незгоду серед провідників суспільно-політичного життя, характеризується прислужників Туреччини, Польщі й Росії, які між собою ворогують і врешті кінчається «сильним закликом до об'єднання всіх під одним проводом до боротьби проти ворогів, за віру, волю і права». А в загальному Є. Ю. Пеленський вважає, що творчість І. Мазепи не втратила свого глибокого змісту й значення по сьогоднішній день.

УКРАЇНСЬКА МОГИЛЯНСЬКО-МАЗЕПИНСЬКА
АКАДЕМІЯ НАУК
ACADEMIA SCIENTIARUM
MOHYLO-MAZEPIANA UKRAINENSIS

За літературні нагороди українським письменникам

Торонто (ОУПС). — Вітаючи сьомий світовий з'їзд Об'єднання Українських Письменників „Слово” на спільній зустрічі членів і гостей в Інституті св. Володимира в Торонті 25.5.1990 року, президент Української Могілянсько-Мазепинської Академії Наук — УММАН проф. Яр. Рудницький нав'язав до невідрадного факту, що до сьогодні ні один із українських письменників не одержав літературної нагороди Нобеля, хоч були в нас старання в цій справі, починаючи з 1916 року, коли то рекомендовано на цю нагороду Івана Франка. Не одержали її пізніше ані Улас Самчук, ані Василь Стус, хоч були сильні рекомендації українських і чужинецьких літераторів і літературознавців.

На думку Івана Драча, висловлену недавно в Монреалі, з те-

перішніх українських письменників заслуговують на таку нагороду Олесь Гончар і Ліна Костенко. Голова „Слова” О. Тарнавський подав до відома присутніх, що йдуть заходи в справі присвоєння Нобелівської нагороди Олесеві Гончареві, якого „Собор” недавно перекладено на англійську мову.

Закінчуючи своє слово, проф. Яр. Рудницький подав до відома присутнім, що Президія Української Могілянсько-Мазепинської Академії Наук присвоїла звання „поетеси-лауреатки” на 1990 рік Ліні Костенко за всю її дотеперішню поетичну творчість. Відповідну Грамоту УММАН прийняв один із попередніх „поетів-лауреатів” (1982 р.), присутній на з'їзді, проф. Яр. Славутич для передачі її новій лауреатці УММАН.

ДВА МІЖНАРОДНІ КОНГРЕСИ З УЧАСТЮ УММАН :

I

EURALEX FOURTH INTERNATIONAL CONGRESS

AUGUST 28 - SEPTEMBER 1 , 1990

Benalmadena - (Malaga)

SPAIN

ORGANIZERS:

Programme Committee: A. Zampoli (Pisa)
M. Alvar Ezquerro (Malaga)
B. L.S. Atkins (Oxford)
F.E. Knowles (Aston)
N.E. Osselton (Newcastle)
M. Snell-Hornby (Zurich)

LECTURE PROGRAMME ORGANIZER:

**Professor Manuel ALVAR
CELEX
Sancha de Lara, 11 - 4 Derecha
29015 MALAGA
Spain
Tel 34 . 52 . 22 56 14
Fax 34 . 52 . 22 77 98**

II. Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde: Jahrestagung in **Coburg**

- 1 9 9 0
10. Oktober Umbruch in Mittel- und Osteuropa
- 19.00 Uhr Eröffnung durch den Präsidenten,
Dr.h.c. Otto Wolff von Amerongen, Köln
- 19.15 Uhr Umbruch in Mittel- und Osteuropa
Prof. Dr. Wjatscheslaw Daschitschew, Moska
- 21.00 Uhr Empfang im Rathaussaal
11. Oktober 9.00 Uhr Osteuropa auf dem Weg zum politischen
Pluralismus
Prof. Dr. Klaus von Beyme, Heidelberg
- 11.00 Uhr Sozialbewegungen und Systemwechsel in
Zentral- und Osteuropa
Prof. Dr. Wolfgang Eichwede, Bremen
- 15.00 Uhr Verfassungsrechtliche Entwicklungen
in Osteuropa
Prof. Dr. Georg Brunner, Köln
- 17.00 Uhr Demokratische Traditionen in Osteuropa. Zu
politischen Kultur der vorkommunistischen
Gesellschaft
Prof. Dr. Richard Lorenz, Kassel
- 19.00 Uhr Mitgliederversammlung
12. Oktober 9.00 Uhr Krise, Stabilisierungsprobleme und Reform-
perspektiven in der Sowjet-Union
Prof. Dr. Friedrich Haffner, München
- 11.00 Uhr Osteuropa auf dem Wege zur Marktwirtschaft
Prof. Dr. Tamás Bauer, Frankfurt a.M.
- 15.00 Uhr Die tschechoslowakische Erfahrung: die
Zeit der Erziehung
Prof. Dr. Radim Palouš^v, Rektor der Karls-
Universität prag
- 17.00 Uhr Die Zukunft der Ost-West-Beziehungen
Aussenminister a.D. Dr. Gyula Horn, Budapest
13. Oktober 9.00 - 18.00 Uhr Ausflug nach Weimar
-

БЮЛЕТЕНЬ

С В І Т О В О Г О А К А Д Е М І Ч Н О Г О К О М І Т Е Т У

В І Л Ь Н И Х У К Р А Ї Ц І В :

САКВУ

Ч. 11/15
1990

З "ДЕКЛАРАЦІЇ"

ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

16.7.1990

УІІІ. Культурний розвиток

Українська РСР самостійна у вирішенні питань науки, освіти, культурного і духовного розвитку української нації, гарантує всім національностям, що проживають на території Республіки, право їх вільного національно-культурного розвитку.

Українська РСР забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій, національно-етнографічних особливостей, функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя.

Українська РСР виявляє піклування про задоволення національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, що проживають за межами Республіки.

Національні, культурні та історичні цінності на території Української РСР є виключно власністю народу Республіки.

Українська РСР мав право на повернення у власність народу України національних, культурних та історичних цінностей, що знаходяться за межами Української РСР.

Шевченків, „Кобзар” і його вінніпезький друкар-видавець

Св. п. М. Білик

Увесь культурний світ відзначив у 1961 році століття смерті Тараса Шевченка. Того року українці Канади поставили пам'ятник українському національному Пророкові на площі Манітобської легіслятури, що його відкрив тодішній прем'єр-міністр Канади св. п. Джан Діфенбейкер.

Щоб із свого боку відзначити це століття, Інститут Шевченкознавства УВАН (тоді під керівництвом автора цих рядків) рішив видати „Кобзаря” Т. Шевченка з оригінальним пляном — зібрати в книжковій формі перед- і післясмертні вірші поета з журналу „Основа”, що виходив у Петербурзі під редакцією Василя Білозерського, приятеля й поклонника поета.

Придбавши фотостати поезій Шевченка з „Основи” за 1861 рік, я почав розглядатися за друкарнею й фондами на це видання, бо тоді весь Вінніпег був зайнятий збіркою на витрати за пам'ятник.

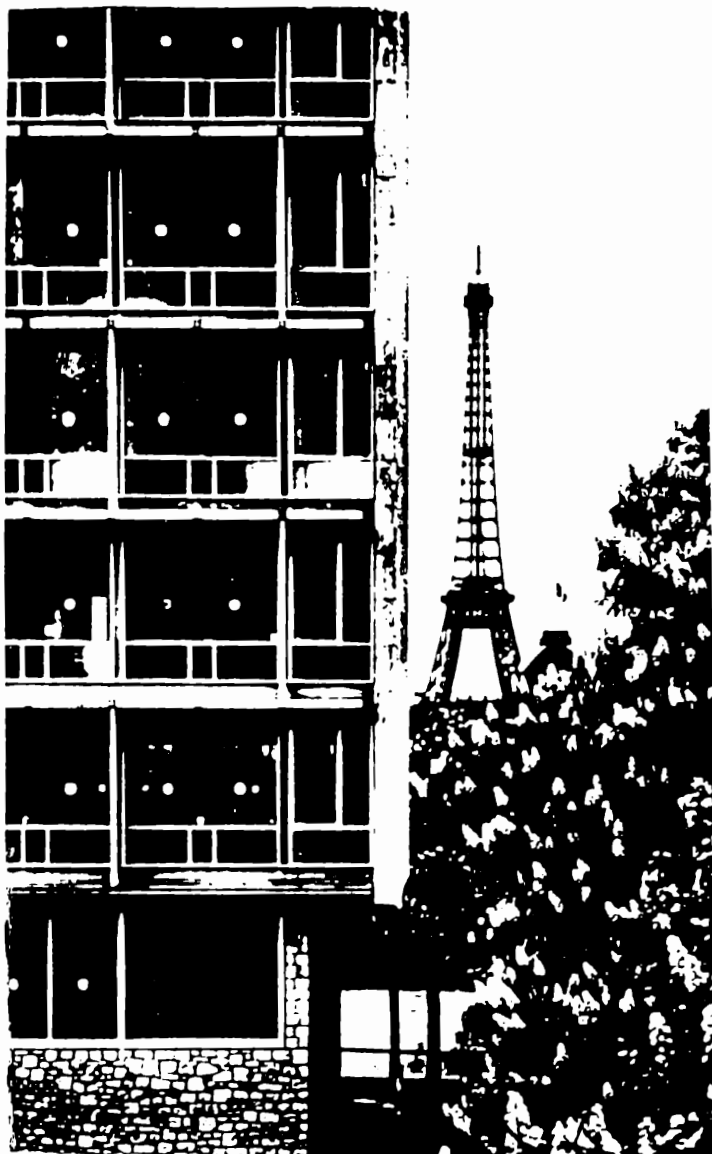
І ось трапилася добра патріотична душа — Михайло Білик із своєю друкарнею „Графік Принтінг” при Сатерляндавеню у Вінніпезі. Білик зрозумів важливість такого видання, бо йшлося про подвійний ювілей та його відзначення: сторіччя смерті, а з другого боку сторіччя друку Шевченкових поезій в „Основі”.

.... Тому що тексти в „Основі” були наголошені й ми конче хотіли зберегти їх оригінали, треба було придумати друкарський спосіб відзначення наголосів на словах. Одна з можливостей була ставити наголоси, але друкарня не мала черенок із акцентовими голосними. Можна було йти за американським звичаєм — друкувати наголошені букви великими буквами. Та це не подобалося Михайлові, бо тоді тексти виглядали б неестетично. Остаточно ми погодилися, що наголошені голосні будуть надруковані похиленими буквами (курсивою). Такий друк не впадав у вічі, був „дискретний” (за словами друкаря) й добре виповняв свою функцію — дати користувачеві книжки правильні наголоси Шевченкових віршів. І дійсно, коли сьогодні читати текст цього „Кобзаря”, то приємно, не крикливо, як на них був би акутовий наголос. А те, що складання (набір) вимагав подвійної уваги, то була це одна з прикмет св. п. Михайла Білика, що не тільки „сліпо” складав тексти, але й співпрацював над ними, розміщуючи правильні наголоси, які часом і не були для нього звичні, напр. „Через Лету бездонную та каламутну” (стор. 112); „Чи не дурю себе я знову” (стор. 116); „Вода стівом стала” (стор. 121) й інші.

united nations educational, scientific and cultural organization
organisation des nations unies pour l'éducation, la science et la culture

7, place de Fontenoy, 75700 Paris

Привітання проф. Яр. Рудницькому у його 80-ліття

Париж. — Під час відвідин у ЮНЕСКО 20.IX.1990 р. канадський амбасадор Жан Драпо (кол. мер Монтреалю) привітав проф. Яр. Рудницького з його 80-літтям і побажав йому дальших успіхів у науковій і громадсько-політичній праці.

ПРАЦЯ ПРО „ДЕСТАЛІНІЗАЦІЮ КАНАДИ” БІБЛІОТЕКАМ СВІТУ

Малага, ОУПС — Видана в Оттаві документальна праця про десталінізацію канадської топоніміки в 1987 році, знайшла велике зацікавлення між учасниками міжнародного мовознавчого конгресу в Малазі. На бажання його учасників передано її примірники до Бібліотек у Преторії, Південній Африці, Москві, ССРСР, Марбургу, Німеччина, Кракова, Польща, Астону, Великобританія, Малаги Іспанія, Стамбулу, Туреччина й інших. Вчені мово й назвознавці довідалися при цьому й про голодомор в Україні за Сталіна у 1932-33 роках, і про інші злочини цього душогуба модерної історії.

TARAS SHEVCHENKO

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

К О В З А Р

A JUBILEE EDITION

1861 – 1961

Edited by J. B. Rudnyč'kyj

К О Б З А Р

ІЗ "ОСНОВИ" 1861 РОКУ

Перше книжкове видання
З НАГОДИ СТОРІЧЧЯ

За редакцією Яр. Рудницького

Winnipeg 1961 Canada

Вінніпег 1961 Канада

Так українська культура одержала оригінальне видання Шевченкових поезій з 1861 року, оригінальне не тільки тим, що це був перший книжковий „Кобзар” із „Основи”, але й тим, що він був гідно по-мистецькому оформлений. Коли йшлося про фактичні ви-

датки, то їх поклав С. Дурбак, приятель Покійного в Вінніпезі.

Сьогодні „Кобзар” із 1961 року належить до бібліографічних рідкостей і є тривалим пам'ятником для його друкаря-видавця бл. п. Михайла Білика.

Яр. Рудницький

НАУКОВА ДОПОВІДЬ КИЇВСЬКОГО ІСТОРИКА

Монтреаль (ОПУС). — Заходами монтреальських відділень НТШ та Українського Історичного Товариства, 11-го травня у приміщенні МекГілл університету відбулася доповідь п. н. “Стан історичної науки в Україні”, яку прочитав співробітник Інституту Історії АН УРСР і діяч Руху Сергій І. Білокінь. Прелегент зробив

огляд наявного стану історіографії в Україні та можливості її розвитку у майбутньому.

Доповідач представив і проводив дискусією проф. Ярослав Рудницький. Доповідь і дискусію, що слідувала, БУІ і СБС зареєстрували на звукових тасьмах. Вони й провели з гостем інтерв'ю для передачі в Україну.

SLAVISTICA

A multilingual series relating to Slavic and East European languages and cultures, was founded in Augsburg, West Germany, in 1948 by J.B. Rudnyckyj, then Director of U.V.A.N. - Institute of Slavistics. In the years of 1948-1991 **95** issues were published.

They are obtainable:

SLAVISTICA No. 1-3, 8 and 77 on xerox or microfilm from the Photoduplication Service of the Library of Congress, Washington, D.C., 20540.

SLAVISTICA No. 5-7, 9-76 from Ukrainian Free Academy of Sciences - UVAN, 456 Main Street, Winnipeg, Manitoba, Canada.

SLAVISTICA No. 78-95 and following issues from:
Association de la langue ukrainienne
A.L.U. 5790 Rembrandt Ave. #404,
Montréal - Côte St. Luc, Québec, Canada.
H4W 2V2

*La Directora
de la
Biblioteca Nacional*

Saluda

al Dr. J.B. Rudnyckyj, profesor de la Universidad de Manitoba,
y le agradece el envío del donativo de unas publicaciones, que
pasarán a engrosar los fondos de esta Biblioteca Nacional.

Alicia Girón García

*aprovecha esta ocasión para testimoniarle su consideración
más distinguida.*

Madrid, 17 de septiembre de 19⁹⁰.